

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Noskové a soudců JUDr. Zoji Dvořákové a Mgr. Zdeňka Lehovce v právní věci

žalobkyně: **B. K.**, narozená xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupená advokátem JUDr. Viktorem Pakem
sídlem Francouzská 28, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **NEMOS SOKOLOV s.r.o.**, IČO 24747246
sídlem Za Císařským mlýnem 1115/2, 170 00 Praha 7
zastoupená advokátkou Mgr. Petrou Soukupovou
sídlem Závodní 391, 360 06 Karlovy Vary

za účasti vedlejšího účastníka **Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group**,
IČO 47116617, sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o náhradu újmy na zdraví ve výši 5 000 000 Kč, k odvolání žalovaného proti rozsudku
Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 11. října 2018, č.j. 29 C 247/2016 – 165,

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. Rozsudkem označeným v záhlaví soud prvního stupně mezitímně rozhodl tak, že základ žalobou uplatněného nároku je opodstatněný.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. V.

2. Provedeným dokazováním zjistil soud po skutkové stránce, že v průběhu operace dne 20.2.2014 byl žalobkyni operátorem omylem přerušena xxx xxx. Již při zahájení operace bylo zjištěno, že xxx je ze 2/3 uložen v xxx xxx, a že rovněž tzv. xxx xxx je zánětlivě změněn, což znesnadňovalo identifikaci jednotlivých anatomických struktur, preparaci navíc vadil i xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx. I za této nepříznivé situace bylo v operaci nadále pokračováno laparoskopicky a následně byla operátorem chybně identifikována anatomická struktura a došlo k jejímu přerušování. Poté již byla správně zjištěna příčina komplikace a bylo správně zvoleno její řešení. Anatomické poměry žalobkyně byly nestandardní ve smyslu průměru jednotlivých xxx xxx. Riziko bylo možno snížit až eliminovat dvěma způsoby. Jednak bylo možné a vhodné za dané nepřehledné anatomické situace výkon konvertovat na klasickou operaci, riziko poranění xxx xxx je v takovém případě 2x až 6x nižší. Ke konverzi došlo, avšak až po přerušování xxx. Druhou možností bylo ozřejmit anatomickou situaci tzv. peroperační cholangiografií, tedy kontrastním rentgenovým vyšetřením xxx xxx. I k tomuto bylo přikročeno, avšak až po přerušování xxx. Při nepříznivých anatomických podmínkách, nepřehledném operačním terénu či větším krvácení je nutná konverze (tedy změna operačního postupu) na klasickou operaci. Po právní stránce pak soud prvního stupně s odkazem na ust. § 4 odst. 5 a § 45 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování a na ust. §§ 2636, 2637, 2643 odst. 1, 2645 a § 2913 odst. 1 a 2 o.z. hodnotil, zda v posuzovaném případě došlo k porušení povinnosti ze smlouvy o péči o zdraví, tedy zda bylo postupováno s náležitou odbornou úrovní, tj. podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti, tedy tak, jak je chápán pojem výkonu lékařské praxe lege artis. Uvedl, že ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu ČR nebyl vázán hodnocením znalců, když závěr o tom, zda bylo postupováno lege artis či nikoliv je závěrem právním, který činí soud (byť na podkladě znaleckých posudků). Zdůraznil, že ve světle judikatury samotný závěr znalce, že operace byla provedena lege artis, nevyklučuje odpovědnost žalovaného za škodu dle § 420 odst. 1, 2 obč. zák., za podmínky, že jsou naplněny všechny předpoklady vzniku obecné (subjektivní) odpovědnosti, a v této souvislosti odkázal na rozsudky Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 25 Cdo 4223/2009, 25 Cdo 1981/2011. Zdůraznil, že je za zjištěného skutkového stavu nepochybné, že byl žalobkyni operátorem omylem přerušena xxx xxx, tj. anatomická struktura, která při operaci přerušena být neměla, přičemž došlo k zdravotním následkům na straně žalobkyně. Operační pole bylo nepřehledné. Riziko bylo možno snížit až eliminovat dvěma způsoby, oba však byly využity až po přetnutí dané anatomické struktury. Dodal, že při nepříznivých anatomických podmínkách, nepřehledném operačním terénu či větším krvácení je nutná konverze (tedy změna operačního postupu) na klasickou operaci. Soud poukázal na to, že Nejvyšší soud ČR v rozsudku sp.zn. 25 Cdo 1981/2011 ze dne 29.5.2012 dospěl k závěru, že byl-li léčebný zákrok z pohledu odborného (medicínského) objektivně nesprávný a současně šlo o chybu odvrátitelnou, nelze postup označit za lege artis ve výše vymezeném smyslu. Okolnost, že k takovému pochybení v určitém počtu případů (statisticky) v praxi dochází, na uvedeném závěru nic nemění. V rozsudku sp.zn. 25 Cdo 878/2014 ze dne 25.2.2016 pak Nejvyšší soud ČR uvádí, že o postup non lege artis jde i v případě, že sice postup při ošetření byl zvolen správně, ale provedení bylo chybné. Je tedy třeba hodnotit celkový výkon ve vztahu k následku, o jehož odškodnění se jedná. xxx xxx s byl žalobkyni přerušena v důsledku omylu operátora, tj. při správné identifikaci operovaných struktur by k tomuto poškození nedošlo. V posuzovaném případě operační protokol hovoří dle soudu prvního stupně o nepřehlednosti operačního pole, ze znaleckých posudků se podává, že bylo možno riziko poranění xxx xxx snížit, mj. konverzí operace. Dle vzorového informovaného souhlasu je konverze nutná v případě mj. nepříznivých anatomických podmínek či nepřehledného operačního terénu. Postup žalovaného proto soud shledal jako non lege artis, tj. žalovaný nepostupoval podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti a ve smyslu § 2913 odst. 1 o.z. tak odpovídá za škodu způsobenou žalobkyni prostřednictvím zaměstnance dle § 2914 o.z. Dodal ještě, že ve smyslu §

2913 odst. 2 o.z. se žalovaný povinnosti k náhradě nezprostil, neboť potíže při identifikaci jednotlivých částí xxx xxx jsou známé a tedy i předvídatelné, přičemž riziko bylo možno snížit až eliminovat. Uzavřel, že v důsledku porušení smluvní povinnosti byla žalobkyni v příčinné souvislosti způsobena újma, resp. újma nemajetková ve smyslu § 2956 a násl. o.z., přičemž spornou otázkou je nadále výše újmy. Proto, aby otázka odpovědnosti byla postavena na jisto dříve, než se začne řešit výše nároku, rozhodl o základu nároku mezitímním rozsudkem.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný prostřednictvím své právní zástupkyně včasné odvolání, které posléze doplnil podáním datovaným dne 27.12.2018. Namítl, že se soud prvního stupně dopustil zásadních pochybení při zjišťování skutkového stavu věci a že jeho rozhodnutí spočívá též na nesprávném právním posouzení. Poukázal na to, že žalobkyně uplatňuje tři odlišné nároky – nárok na náhradu újmy na zdraví v podobě ztížení společenského uplatnění, nárok na náhradu dalších nemajetkových újem dle § 2958 o.z. a nárok na náhradu nemajetkové újmy, k níž mělo dojít v důsledku obratu postoje žalovaného k zavinění pochybení při poskytování lékařské péče. Soud zkonstatoval, že je základ nároku opodstatněný, aniž by však specifikoval, o který z nároků se jedná. Rozsudek je tedy podle mínění žalovaného neurčitý a nepřezkoumatelný. Kromě toho trpí vadami i sama žaloba, neboť žalobkyně nspecifikovala, jakou konkrétní částku požaduje z kterého z uvedených titulů. Dále žalovaný zdůraznil, že znalecké posudky MUDr. Kameníčka a MUDr. Svobody se zcela diametrálně liší ve svých závěrech o tom, zda žalovaný postupoval či nepostupoval při operaci řádně, a soud přesto tyto nesrovnalosti neodstranil např. konfrontací znalců. K právnímu hodnocení soudu prvního stupně pak poznamenal, že lékařské zákroky jsou spojeny vždy s určitou mírou rizika, již nelze předem eliminovat, neboť není v lidských silách předejít všem komplikacím, ke kterým může dojít. V této souvislosti odkázal na závěry znalce MUDr. Kameníčka, jenž jasně uvedl, že přetnutí hlavního xxx xxx lze považovat za přípustné riziko operačního výkonu. Žalovaný také konstatoval, že ohledně dalších újem nad rámec ztížení společenského uplatnění, jakákoli skutková zjištění v rozsudku soudu prvního stupně zcela absentují. Odmítl tvrzení, že by snad žalobkyni mohla vzniknout nějaká újma tím, že s ní nejprve žalovaný uzavřel smlouvu o narovnání ohledně bolestného a teprve na základě závěrů znalce přehodnotil svůj postoj a svoji odpovědnost odmítl. Takový postoj žalovaného, kdy s jakýmkoli plněním z dalších titulů vyčkal až na závěry znalce, zda opravdu odpovídá za újmu vzniklou žalobkyni, označil za zcela legitimní postup. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
4. Žalobkyně se prostřednictvím svého právního zástupce k odvolání žalovaného písemně vyjádřila a uvedla, že odkaz žalovaného na nález Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1564/15 je nepřipadný, neboť v daném případě bylo znaleckými posudky prokázáno, že riziko operace xxx v podobě poranění xxx xxx bylo možno eliminovat, a to hned dvěma možnými způsoby, z nichž první – tedy konverzi operačního způsobu, zmínili oba znalci. Dále žalobkyně poukázala na to, že i MUDr. Kameníček konstatoval naprostou nedostatečnost a neurčitost informovaného souhlasu, který podepisovala žalobkyně, neboť v něm nebyly uvedeny vůbec žádné konkrétní údaje o operaci ani možná rizika či jejich řešení. Uvedla rovněž, že závěr, zda byl postup zdravotnického zařízení lege artis, je závěrem právním a nikoli odborným, a smí jej tak učinit toliko soud a nikoli znalec (25 Cdo 878/2014, 25 Cdo 4223/2009). Kromě uvedeného nepřipustného závěru MUDr. Kameníčka, že postup žalovaného byl lege artis, jsou pak oba znalecké posudky dle mínění žalobkyně zcela konzistentní. Poté zdůraznila, že otázku poranění xxx xxx již judikatura opakovaně řešila se stejným závěrem, totiž že jde o postup non lege artis (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 25 Cdo 1981/2011, KS Ostrava 8 C 44/2014, OS Nymburk 7 C 71/201^o34, KS Praha 25 Co 153/2017 či MS v Praze v rozhodnutí, jímž byl zrušen rozsudek OS Praha 4 sp.zn. 56 C 33/2011). Žalobkyně sdělila, že podle jejího názoru byl soudem prvního stupně zjištěn skutkový stav precizně.

Ohradila se proti tomu, že by snad měla vzniklé újmy uplatňovat separátně, naopak odkázala na stanovisko Ústavního soudu ČR, že je nutno při určování výše odškodnění nemajetkové újmy postoj žalovaného a konkrétní okolnosti případu zohlednit a promítnout do celkové výše odškodnění. Poukázala na to, že v rámci dohody o bolestném se žalovaný písemně doznal k porušení právní povinnosti a ke své odpovědnosti za újmu žalobkyni vzniklou, což znamenalo pro žalobkyni již částečné zadostiučinění, které plnilo do jisté míry satisfakční roli. Pokud žalovaný zcela změnil následně svůj postoj a začal tvrdit bezchybnost svého postupu, znamená to pro žalobkyni změnu skutkového stavu. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

5. Žalovaný reagoval prostřednictvím své právní zástupkyně na vyjádření žalobkyně podáním, jehož písemná podoba se dostala odvolacímu soudu do dispozice až při jednání přesto, že právní zástupkyně žalovaného uváděla, že ji zaslala do datové schránky soudu v úterý 12.2.2019. V této replice žalovaný opětovně poukázal na rozpor znaleckých posudků a na skutečnost, že u žalobkyně se vyskytovaly výjimečné anomálie a její xxx xxx byly extrémně jemné, což potvrzují i následné komplikace při rekonstrukci xxx xxx. Dále poukázal na to, že MUDr. S., zkušený lékař s II. atestací v oboru, konstatoval, že pokud by se z důvodu srůstů v xxx xxx měla operace vždy konvertovat, pak by se muselo konvertovat 90 % případů, což je nepřijatelné. Dále odkázal na judikaturu týkající se poranění xxx xxx konkrétně na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 7 T 340/2017 a opětovně se vyjádřil též ke skutečnosti týkající se toho, že žalobkyně uplatňovala několik dílčích nároků.
6. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.), odvolání žalovaného však opodstatněným neshledal.
7. Především je třeba uvést, že institut mezitímního rozsudku je zakotven v občanském soudním řádu jako prostředek k usnadnění průběhu řízení, tedy k tomu, aby bylo před zjišťováním (často obtížným) výše nároku postaveno na jisto, zda je či není dán základ nároku. V daném případě se soud prvního stupně k použití tohoto institutu uchýlil proto, že mezi účastníky byl sporný žalobkyní uplatněný nárok právě až co do základu, tedy co do splnění jednoho ze základních předpokladů odpovědnosti za škodu, totiž protiprávního jednání škůdce (sporu nebylo to, že žalobkyně utrpěla v příčinné souvislosti s operací realizovanou v zařízení žalovaného dne 20.3. 2014 újmu na zdraví). K námitce žalovaného je třeba připustit, že žalobkyně poněkud nejasně formulovala obsah svého žalobního požadavku, když uvedla, že požaduje žalovanou částku jako ztížení společenského uplatnění a další nemajetkové újmy ve smyslu ust. § 2958 o.z. v současné době v celkové výši 5 000 000Kč, nicméně na druhé straně nelze přehlédnout, že jak pro odškodnění ztížení společenského uplatnění (které má samo o sobě charakter nemajetkové újmy), tak pro případnou další nemajetkovou újmu (která má vlastně charakter odškodnění strádání nad rámec ztížení společenského uplatnění tam, kdy poškozený trpí více, než je u osob vystaveným obdobnému poškození běžné) je primárně podstatné to, zda na straně žalovaného lze shledat porušení právní povinnosti, a tedy zavinění za vzniklou nemajetkovou újmu, ať již bude její následně určená výše a charakter jakýkoli. Navíc nelze odhlédnout ani od toho, že žalobní tvrzení žalobkyně v podobě formulované v žalobě, resp. jejím doplnění, a zejména nabídnuté důkazy odpovídají požadavku na ztížení společenského uplatnění, k otázce odškodnění další (nadstandardní) nemajetkové újmy žalobkyně uvedla pouze několik tvrzení (bod XVI. žaloby), která však prozatím důkazy nepodepřela. V rámci rozšíření žaloby pak sdělila, že zvyšuje požadavek na ZSU z původně žalovaných 3 500 000 Kč na částku 5 000 000 Kč. Z tohoto pohledu tedy lze mezitímní rozsudek akceptovat jako procesně legitimní i při vědomí toho, že žalobkyně konkrétní charakteristiku nemajetkové újmy může ještě sofistikovaněji specifikovat (obě újmy, tedy ZSU i další nemajetkové újma dle § 2958, mají však v zásadě povahu odškodnění lepší budoucnosti). Nelze se pak ztotožnit se žalovaným v jeho námitce, že by snad byla žalobkyně uplatnila nějaký

další nárok na odškodnění (odlišný od ZSU a další nemajetkové újmy) v důsledku změny postoje žalovaného k zavinění újmy, neboť v rozšíření žaloby žalobkyně zcela jasně uvádí, jak již bylo uvedeno, že požaduje ztížení společenského uplatnění nikoli ve výši dosavadních 3 500 000 Kč, nýbrž 5 000 000 Kč. O žádný další nárok tedy nejde, jde pouze o navýšení požadavku původního (ať již vedlo k tomuto zvýšení požadavku žalobkyni cokoli).

8. Pokud jde o splnění základních požadavků pro odpovědnost žalovaného za újmu vzniklou žalobkyni, odvolací soud se ztotožňuje se soudem prvního stupně v jeho náhledu na věc. Jak již bylo rovněž výše uvedeno, mezi účastníky nebylo sporu ani o to, že žalobkyně utrpěla újmu na zdraví, ani o to, že se tak stalo v příčinné souvislosti s operací realizovanou ve zdravotnickém zařízení žalovaného dne 20.2.2014. Spor byl pouze o fakt, zda žalovaný nese za tuto újmu odpovědnost. Pro posouzení této otázky je pak klíčové, zda žalovaný, resp. jeho zaměstnanec či zaměstnanci, postupovali v rámci léčebných úkonů – v tomto případě operačního postupu dne 20.2.2014 lege artis, resp. ústy současné právní úpravy § 2645 o.z. s péčí řádného odborníka. Odvolací soud dospěl při posuzování této otázky k totožným závěrům jako soud prvního stupně, totiž že tomu tak nebylo. Jakkoli vyplývá ze znaleckého posudku MUDr. Kameníčka a konečně i MUDr. Svobody, že poškození hlavního xxx lze považovat za přípustné riziko operačního výkonu (výskyt v 0,3 – 0,5 % případů), nelze zcela jistě takový postup označit za správný, neboť operace xxx má vést k odstranění xxx a nikoli k přetnutí xxx xxx (xxx xxx). Přerušení xxx xxx při xxx není součástí postupu souladného s péčí řádného odborníka, jak jej má na mysli sut. § 2645 o.z., a není tedy ani postupem, jenž judikatura označuje jako postup lege artis. Nikdo, ani žalobkyně sama, neosočuje žalovaného, že by se snad dopustil pochybení při operaci xxx žalobkyně jeho zaměstnanec úmyslně, naopak je zřejmé, že k přetnutí xxx xxx došlo omylem, nicméně šlo jednoznačně o postup, či výsledek postupu, který nebyl v rámci laparoskopické xxx zamýšlen. Při správné postupu a správné identifikaci operačního pole a operovaných struktur by xxx xxx přetnut nebyl, a je tak zřejmé, že při identifikaci operovaného materiálu došlo k záměně. Ačkoli k takové záměně může podle znalců výjimečně dojít v 0,3 – 0,5 % případů, neznamená to, že je takový postup legitimní. To platí zejména za situace, kdy operátor o nepřehlednosti operačního terénu věděl (což bylo patrné z operačního protokolu) a kdy, jak uvedl znalec Svoboda, mohl zmíněnému omylu či záměně předjít, resp. mohl její riziko podstatně snížit (jak vyplývá z posudku znalce MUDr. Svobody) překlopením operace na laparotomickou, či provedením peroperační cholangiografie s kontrastní látkou. Oba tyto postupy ostatně byly v případě žalobkyně využity, avšak nikoli preventivně, jak se při zachování nejvyšší míry opatrnosti a předvídavosti mělo stát, nýbrž až ex post poté, kdy již byl xxx xxx přerušen. Na základě uvedených skutečností lze tedy spolu se soudem prvního stupně konstatovat, že v případě laparoskopické operace provedené v léčebném zařízení žalovaného na žalobkyni dne 20.2.2014 (při laparoskopické operaci xxx), nebylo postupováno v souladu s péčí řádného odborníka, tedy postup zaměstnance žalovaného nebyl lege artis, a žalovaný tak dle § 2913 odst. 1 o.z. odpovídá za škodu žalobkyni vzniklou v příčinné souvislosti s tímto operačním zásahem (§ 2914 o.z.). K obsahu znaleckého posudku MUDr. Kameníčka je třeba ještě dodat, že odvolací soud vyjadřuje podiv nad závěrem znalce, že zvolený postup je v daných podmínkách nemocnice okresního typu nutno považovat za správný. Má-li snad z tohoto závěru vyplývat, že požadavky na lékařské ošetření či zákrok a jejich bezpečnost a správnost provedení je nižší v okresních nemocnicích než v nemocnicích velkých měst, je tato myšlenka pro soud nepřijatelná. Povinnost poskytovat péči a činit léčebné úkony s péčí řádného odborníka platí bezvýjimečně pro všechna zdravotnická zařízení, a nemá-li konkrétní zdravotnické zařízení buďto dostatek odborníků či dostatečné vybavení na nějaký zákrok, je pouze na něm, aby takovou situaci správně vyhodnotil a odeslal pacienta k zákroku do zařízení, kde takovým odborníkem či vybavením disponují.

9. V daném případě nenastaly žádné podmínky pro zproštění se odpovědnosti žalovaného ve smyslu § 2913 odst. 2 o.z., neboť za situace, kdy bylo zřejmé, že terén operačního pole byl značně nepřehledný, byly komplikace předvídatelné a taky odvratitelné (dvěma možnými cestami, které popsal znalec MUDr. Svoboda, a k nimž zaměstnanci žalovaného sice přistoupili, avšak opožděně až poté, kdy došlo k chybnému řezu), nebo některým z těchto postupů alespoň eliminovatelné na minimum. K obdobným závěrů dospěla řada jiných rozhodnutí týkajících se téže problematiky – např. rozsudek KS v Praze sp.zn. 25 Co 153/2017, KS Ostrava sp.zn. 8 C 44/2014 a další. K argumentaci žalovaného a k jeho odkazu na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 8 T 1028/2014 je třeba připomenout, že trestní odpovědnost operátéra je zcela něco jiného než objektivní odpovědnost zdravotnického zařízení. I v případě, že na straně operátéra není shledána trestní odpovědnost, může být v režimu objektivní odpovědnosti shledán postup zdravotnického zařízení non lege artis.
10. Na závěr se zbývá připojit k názoru soudu prvního stupně, že posouzení, zda byl či nebyl postup zdravotnického zařízení lege artis, je otázkou právní, již nemůže zodpovědět znalec, nýbrž odpověď na ni si na základě znalec učiněných odborných závěrů musí vytvořit soud sám. Odpověď MUDr. Kameníčka na tuto otázku je tedy pro soud irelevantní.
11. Ze všech shora uvedených důvodů dospěl odvolací soud k závěru, že mezitímní rozsudek vydaný v této věci soudem prvního stupně je věcně správný, a proto jej také dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.
12. Na soudu prvního stupně nyní bude, aby vzhledem k dosud ne zcela přesné specifikaci žalobního požadavku na zaplacení částky 5 000 000 Kč, vyzval žalobkyni k upřesnění, zda celou částku požaduje z titulu ztížení společenského uplatnění, či zda požaduje i tzv. jinou nemajetkovou újmu, jakou a na základě jakých skutkových tvrzení, resp. důkazů. Poté se bude soud zabývat samotnou výší nároku.
13. O nákladech tohoto odvolacího řízení bude rozhodnuto v rámci rozhodnutí, jímž bude soud prvního stupně řízení končit.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání pouze dospěje-li na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.). Dovolání se v takovém případě podává k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, jenž rozhodoval v prvním stupni.

Praha 14. února 2019

JUDr. Irena Nosková v. r.
předsedkyně senátu